

Sisällys

Lukijalle	11	<i>Eija Leskinen, Timo Jaakkola ja Juho Norrena</i>	
Toiminnallisuudesta on moneksi	13	Tehtäväkehyksiin soveltuvia toiminnallisia työtapoja	29
<i>Eija Leskinen, Timo Jaakkola ja Juho Norrena</i>		Toiminnallisuus aloituksessa	30
Toiminnallisuus	14	Toiminnan suunnitteleminen	30
<i>Kari Penttilä ja Juho Norrena</i>		Kuvapalapeli	31
Luova työskentely.....	14	Starttikortit	31
<i>Merja Kauppinen</i>		Starttinopat	31
Tarinallisuus.....	15	Työnjakokortit	31
<i>Riika Kotka</i>		Aiheen valitseminen	32
Draama.....	16	Aivoriihi, ideariihi ja tuumaustalkoot.....	32
<i>Timo Jaakkola ja Juho Norrena</i>		8 x 8 -menetelmä.....	32
Liikkuminen.....	16	Ajatuskartta	32
<i>Henna ja Matti Tampio</i>		Mielikuvasanakartta	32
Leikki ja elämykset.....	17	Esinekavalkadi.....	32
<i>Juho Norrena ja Paula Vorne</i>		Toimintaan virittäytyminen, ryhmäytyminen ja aihepiiriin tutustuminen.....	33
Tehtäväkehysten perusrakenne	19	Janatyöskentely.....	33
Vaiheet.....	19	Patsas, still-kuva, pysähtynyt kuva tai statuspatsas.....	33
Aloitus	20	Äänimaisema.....	33
Tiedonhaku	21	Peiliharjoitus	34
Soveltaminen	21	Improvisaatio	34
Esittäminen	23	Pantomiimiharjoitus.....	34
Arviointi	24	Asiantuntija-tulkki-tekniikka.....	34
Luottamuksen kehä.....	25	Toiminta ja kerronta samanaikaisesti.....	34

Toiminnallisuus tiedon hakemisessa ja soveltamisessa	37	<i>Kuvallinen improvisaatio</i>	44
Aihepiiriin perehtyminen ja tutkimusaineiston kokoaminen	37	<i>Roolisuhdekartta</i>	44
<i>Tutkimusretket</i>	37	<i>Omantunnonkuja</i>	45
<i>Haastattelu</i>	37	<i>Salakuuntelu</i>	45
<i>Asiantuntijat</i>	37	<i>Ajatusäänet</i>	45
<i>Elokuva- ja ohjelma-analyysi</i>	38	Toiminnallisuus esittämisessä	47
<i>Taide-esitysten ja näyttelyiden analyysi</i>	38	<i>Luova taiteellinen esitys</i>	47
<i>Kirjallisten, sähköisten ja muiden lähteiden analyysi</i>	38	<i>Seikkailurata ja elämyspolku</i>	48
<i>Kokous</i>	38	<i>Kaupunki- ja valokuvasuunnistusradat</i>	48
<i>Learning café</i>	38	<i>Prosessidraama</i>	48
Tietojen syventäminen, soveltaminen ja esityksen laatiminen	39	<i>Draamaseikkailu</i>	48
<i>Juliste</i>	39	Toiminnallisuus arvioinnissa	49
<i>Rastipistetehtävät</i>	39	<i>Oppimispäiväkirja</i>	49
<i>Tietojen etsintä</i>	39	<i>Oppimisblogi</i>	49
<i>Pelit</i>	40	<i>Nettiohjelmien tai älypuhelinsovellusten käyttö</i>	50
<i>Uutinen</i>	40	<i>Pylväsdiagrammi</i>	50
<i>Videoteos</i>	40	<i>Hymiöt</i>	50
<i>Digitalina</i>	40	<i>Sarjakuva, kuvakollaasi tai juliste</i>	50
<i>Animaatio</i>	40	<i>Palautekeskustelu</i>	50
<i>Elokuva</i>	41	<i>Hetken merkitseminen</i>	50
<i>Sarjakuva, kuvakirja tai -tarina</i>	41	<i>Janatyöskentely II</i>	50
<i>Fraasi-, graffiti-, miete- tai iskulause</i> ...	41	<i>Kannustuskuja</i>	51
<i>Kollaasi</i>	41	<i>Kylmä tuoli</i>	51
<i>Tilateokset</i>	42	<i>Pikakelaus II</i>	51
<i>Installaatio</i>	42	<i>Liike ja esineet</i>	51
<i>Roolissa kirjoittaminen</i>	42	<i>Arviointikuutio</i>	51
<i>Kuulustelu</i>	43		
<i>Kuuma tuoli</i>	43		
<i>Väittely</i>	43		
<i>Rekonstruktio</i>	43		
<i>Forum-teatteri</i>	43		
<i>Katsoja-näyttelijä-tekniikka</i>	43		
<i>Pikakelaus I</i>	44		
<i>Hidastus</i>	44		
<i>Tarinankerronta</i>	44		
<i>Analogia</i>	44		

Toiminnallisia tehtäväkehyksiä:

Henna ja Matti Tampio

Pihan puut – opi opettamalla	55
Aloitus	55
Tiedonhaku	58
Soveltaminen	59
Esittäminen	60
Arviointi	60

Eija Leskinen, Timo Jaakkola ja Juho Norrena

Tapakulttuuri ja tervehtiminen	63
Aloitus	63
Tiedonhaku	64
Soveltaminen	65
Esittäminen	67
Arviointi.....	67

Eija Leskinen, Timo Jaakkola ja Juho Norrena

Taukojumpasta elinvoimaa	69
Tappaako istuminen?.....	69
Jumppien jäljillä.....	69
Taukojumpat.....	69
Haaste.....	70
Arviointi.....	70

Riika Kotka

Kielteisten tunteiden käsittely	71
Kullervon kirous Kalevalassa.....	75
Pyhän Yrjänän legenda.....	78
Ovelan sakaalin tarina Keniassa.....	81
Lohikäärme Istandiyar.....	84
Lentolisko Seemorah ja Zaal-poika.....	87
Kongolainen lisko	91
Venäläinen kansansatu kodittomista eläimistä.....	94
Tarina torakasta ja hiirestä Kuubassa.....	97
Salaisen puutarhan neljä vuodenaikaa.....	102

Merja Kauppinen

Monilukutaito – tarinan elementit	107
Reality-sarjan tarina	109
Ympäristö- ja luonnontiedon tai biologian oppikirjan tarina.....	111
Muunnelma	111

Merja Kauppinen

Tarkka katsominen ja kuvailu	113
Nykysuomalaisuus kuvantulkinnan avulla.....	115
Ihminen elinympäristössään.....	115
Ihmisen eettiset valinnat ja toiminnan moraalit.....	116

Merja Kauppinen

Sokraattinen keskustelu	117
--------------------------------------	-----

Merja Kauppinen

Tarinan tekstilajimuunnokset	119
Sananlaskuja ja tarinoita meistä kaikista.....	120
Ruokakulttuuriin ja ravintoon liittyvät tarinat	121

Kari Penttilä ja Juho Norrena

Luovuus minussa	123
Voimaa!	123
Tulevaisuuden näkymät.....	124
Tärkeimpänä.....	124
Muunnelma	125

Kari Penttilä ja Juho Norrena

Luovuus meissä	127
Ryhmä ratkoo.....	127
Palvelu- ja tuoteideointi	134
Tuotteen valmistus.....	139
Teemallinen juhlapäivä.....	141
Kotiseutuhistoriikki	142

Henna ja Matti Tampio

Heimo – kerrataan yhdessä	145
Klaanien muodostaminen	146
Klaanin tunnus ja paikka	146
Kärjäkivet	146
Mieleenpalautus	147
Yhteinen kertomus	148
Pelin pelaaminen	149
Arviointi	150

Mikko Leppänen ja Juho Norrena

Opettajien yhteistyö	151
Perehdytysopimus	154
Työparisopimus	155
Johtajuussopimus ja vastuunkentät	157
Vuorovaikutussopimus	159
Viestintäsopimus	160
Lähteet	161

Liitteet

Liite 1 Arviointilomake	164
Liite 2 Starttilomake	168
Liite 3 Työnjakokortit	170
Liite 4 Arviointikuution kysymykset	171
Liite 5 Pelejä ja leikkejä	172

Tehtäväkehysten harjoituksia:

Actionary	146
Aikakapseli	105
Arvottaminen kävyillä	58
Eläinten arvuuttelu	95
Girkit ja torkit	96
Haaveista totta	124
Halaa puuta	57
Halipiiri	90
Haravointia	56
Hetken merkitseminen	104
Hidastettu filmi	76
Ihmiset elämässäni	124
Ihmissolmu	100
Ilkeä tuolileikki	88
Joko tai	95
Jähmy	73
Karttatyoäskentely	147
Kehupiiri	102
Kiitospiiri	78
Kirje ja rooli seinällä	88
Kollektiivinen eläytyminen roolihahmoksi	100
Kolmen kuvan otos	76
Kuka olen?	125
Kuuma tuoli	43
Kuvakollaasi	63
Kuvanveistäjä ja patsas	83
Kätketyt ajatukset	82
Kättelyleikki	78
Köydenveto	58
Lakana	57
Lankku	146
Lautasviestit	84
Linnunpoikanen	75
Lohikäärmeen häntähippa	78
Lohikäärmeharjoitus	79
Loppupiirin toivotukset	86

Luonnonmateriaalitaide-teos.....	59	Sana kerrallaan.....	93
Maneereilla leikittely.....	82	Sanapaletti.....	125
Matkalaukku.....	95	Sokkotunnistus.....	56
Metsäteatteri.....	57	Still-kuvien sarjakuva.....	103
Miekkataistelu.....	86	Sukutaulu.....	105
Mielipidejana.....	58, 93	Sähkötyspiiri.....	80
Minuuttiporinat.....	57, 147	Taikakuva.....	81
Mitä jäi mieleen -porinakävely.....	60	Tarinapurkit.....	109
Montaasi.....	97	Tarinasävellys.....	100
Musiikkidraama.....	89	Tarjous-improvisaatio.....	92
Neljä kulmaa.....	95	Tervehdysbongarit liikkeellä.....	64
Nuotiotietoisku.....	59	Tervehdyskävely.....	64
Näkymätön lahja.....	83	Toiveiden kollaasi.....	124
Oma kuva.....	123	Tunnetko tunteen?.....	124
Omantunnonkuja.....	82, 88	Tunteiden nelikenttä.....	80
Onnettomuusharjoitus.....	96	Tuoliipiiri.....	87
Paikan merkkäminen.....	80	Tyylilajin improvisaatio.....	101
Pantomiimi.....	82, 96, 103	Uuden lopun kirjoittaminen.....	86
Pantomiimiarvuuttaja.....	96	Vaarallinen yrttimaa.....	148
Pelastajahippa.....	84	Vanhan tavarän esittely.....	105
Pelisampo.....	148	Ventti.....	84
Pitkä käärme.....	86	Viisi kohtausta.....	118
Polku.....	61	Voimaeläin.....	75
Pop up -työpajat.....	106	Voimanäyttely.....	123
Portti.....	81	Yksin luonnossa.....	60
Puhu puulle.....	59	Äänimaisema.....	94
Puhuvat esineet.....	105	3 x 3 -ruudukko.....	127
Puhuvat huonekalut.....	95		
Puu kysyy.....	60		
Puun korkeuden määrittäminen kaatomenetelmällä.....	56		
Päin puuta I.....	59		
Päin puuta II.....	60		
Pään äänet paperilla.....	92		
Rastipisteet.....	65		
Roolihatut.....	118		
Roolihenkilöiden dialogi.....	77		
Salainen sopimus.....	91		